

Országos
Egészségfejlesztési
Intézet

SIMICH Rita

Legjobb gyakorlatok

2009. szeptember 22.

A program/projekt neve:

ÓVODAI DOHÁNYZÁS MEGELŐZÉSI PROGRAM (www.color.oefi.hu)

A program/projekt célja:

Az óvodáskorú gyermekek egészségének védelme, dohányzást elutasító attitűdjének megerősítésével, a passzív dohányzásban eltöltött idő csökkentésével.

A program/projekt célcsoportja:

Óvodás korú gyermekek, szüleik, hozzátartozóik.

A program/projekt bemutatása:

A programot egészségfejlesztő, pszichológus és gyakorló óvodapedagógusok készítették. Megvalósítása az óvodapedagógus, a gyermekek és a szülők együttműködésére épül. A Program fő eleme a pedagógusoknak szóló **kézikönyv**. Másik lényeges eleme Csukás István: „**Csiszta Mókus négy élete**” című **meséje**. A mese tartalmazza azokat a fogalmakat, amelyek megértése lényeges a dohányzás megelőzésének szempontjából. Feldolgozásra kerül az érzékelés, a személyiség, az egészséges életmód és maga a dohányzás témaköre is. Az óvodapedagógusok részére a program eszközeit az Országos Egészségfejlesztési Intézet biztosítja.

A program/projekt megvalósításának szakmai, pénzügyi feltételei:

Az óvónők akkreditált pedagógus továbbképzés keretében sajátíthatják el a program megvalósításának módszertanát. A program eszközeihez való hozzájutás minden jelentkező óvoda/tagóvoda számára a rendelkezésre álló készlet erejéig térítésmentesen, illetve térítés – 30.000 Ft ellenében – online regisztrációt követően (<http://reg.oefi.hu>) biztosított.

A program/projekt neve:

TANÓRÁK KERETÉBEN MEGVALÓSÍTHATÓ ÁLTALÁNOS ISKOLAI DOHÁNYZÁS MEGELŐZÉSI PROGRAM (www.color.oefi.hu)

A program/projekt célja:

Az iskoláskorú gyermekeknél a dohányzás ártalmaival összefüggő ismeretek bővítése, dohányzást elutasító attitűdjük megerősítése, a passzív dohányzásban eltöltött idő csökkentése.

A program/projekt célcsoportja:

Általános iskola 3-5, valamint 6-8 osztályos tanulói és a gyermekek hozzátartozói.

A program/projekt bemutatása:

2008-ban készült el a 3-5. osztályba járók, illetve a 6-8. osztályos tanulók részére az interaktív eszközt is tartalmazó, 8x45 percre tervezett tanmenet és eszközcsomag. A program három fő területre koncentrál: passzív dohányzás elkerülése, megelőzés, a leszokás segítése. A tanári kézikönyv a pedagógusoknak ad útmutatást, tanácsokat a foglalkozások megtartásához. A programhoz tartozó oktatási eszközök szemléletesen mutatják be a dohányzás következtében már kialakult betegségeket és azok várható szövődményeit. Az eszközcsomag tartalmaz egy élethű nagyságú, szétszedhető, a dohányzás okozta betegségeket bemutató **demonstrációs bábut, illetve kivetíthető előadást**, amelyek szemléletessé teszik az ismeretek átadását.

A program/projekt megvalósításának szakmai, pénzügyi feltételei:

A foglalkozásokat – tetszőleges időbeosztásban – pedagógus, egészségfejlesztési szakember, védőnő, pszichológus, stb. előzetes felkészülés után tarthatja meg. A technikai eszközöket (notebook, kivetítő) tartalmazó táska, valamint a demonstrációs bábut tartalmazó bőrönd igénylésével és szállításával kapcsolatos feladatok koordinálása az ÁNTSZ regionális intézeteinek egészségfejlesztési osztályai segítségével történik. A programhoz szükséges eszközök térítésmentesen korlátozott számban állnak rendelkezésre. Igény esetén térítés ellenében lehetőség van megrendelésükre az OEFI-n keresztül.

A program/projekt neve:

TANÓRÁKON KÍVÜL MEGVALÓSÍTHATÓ ÁLTALÁNOS ISKOLAI DOHÁNYZÁS MEGELŐZÉSI PROGRAM (www.color.oefi.hu)

A program/projekt célja:

Az iskoláskorú gyermekek dohányzást elutasító attitűdjének megerősítése, a passzív dohányzásban eltöltött idő csökkentése.

A program/projekt célcsoportja:

Általános iskolás gyermekek, és hozzátartozóik.

A program/projekt bemutatása:

Az Óvodai Dohányzás Megelőzési Programra épül, de önállóan is bevezethető. A program egy hordozható érintőképernyős számítógépre van telepítve. A **Hordozható Érintőképernyős Számítógép** látványban figyelemfelkeltő, és interaktivitásban témaorientáló eszköz, amely az órák közötti szünetekben, és a délutáni szabadidőben is képes lekötni a gyermekeket. A beépített játékszoftver segítségével különböző színes, érdekes játékokkal lehet játszani, pl. kirakós, kifestő, párkereső, fogócska, interaktív rajzfilm, valamint a Ciki a cigi honlap (www.cikiacigi.hu) három különböző korosztálynak szóló szöveges és grafikus tartalmi, animációi is megtekinthetők. A játékszoftver a Ciki a cigi tartalmakat kivéve CD formájában is rendelkezésre áll, illetve az OEFI honlapjáról is letölthető: <http://color.oefi.hu/megeloz3.htm>.

A program/projekt megvalósításának szakmai, pénzügyi feltételei:

A program szakmai koordinálását az Országos Egészségfejlesztési Intézet szakemberei biztosítják. A program eszközei térítésmentesen, korlátozott számban állnak rendelkezésre. Igény esetén térítés ellenében lehetőség van megrendelésükre az OEFI-n keresztül.

A program/projekt neve:

„ÚTKERESŐ” PROGRAM – a Kompanya Alapítvány (www.kompanya.hu) által kidolgozott kortárs klubcsoporthoz – program

A program/projekt célja:

A program átfogó célja: többszörösen hátrányos helyzetű fiatalok egészségének fejlesztése személyes és szociális készségek erősítése révén, kortársközösségi eljárások segítségével. A program működési célja: befogadó jellegű, kortárs-segítő klubcsoporthoz működtetése a helyi Gyermekjóléti Központtal közösen, továbbá a Központ látóterébe került 12-18 éves fiatalok kortársközösségi elérése, velük való egészségfejlesztési, önismereti, pályaorientációs munka.

A program/projekt célcsoportja: veszélyeztetett 12-18 év közötti fiatalok

A program/projekt bemutatása:

Az előkészítő munkát (együttműködés tisztázása, keretek kimunkálása, fiatalok megkeresése tájékoztató levéllel) követően a csoportvezetők egy olyan klubcsoporthoz hoznak létre, amelyben a fiatalok biztonságos környezetben, **kortárssegítők közreműködésével foglalkozhatnak önismeretükkel, lelki egészségükkel, identitásukkal kapcsolatos kérdésekkel.** A programot a fiatalokkal egyetértésben alakítják ki. A csoportfoglalkozások módszere szerepjátékokra és beszélgetésekre épül, alkalmanként filmet vetítenek, esetenként külső programokat szerveznek. A csoportfoglalkozások gyakorisága: hetente 1 alkalommal 1,5 óra.

A program/projekt megvalósításának szakmai, pénzügyi feltételei:

Képzett kortárssegítők bevonásának megbízási díja, klubhelyiség bérleti díja

A program/projekt neve:

AGRESSZIÓKEZELÉS, TOLERANCIAFEJLESZTÉS AZ ISKOLÁBAN. A Kompanya Alapítvány (www.kompanya.hu) által működtetett program.

A program/projekt célja:

Az iskolai konfliktusok feltárása és kezelése, biztonságos iskolai légkör kialakítása, támogatása. A diákok körében jelentkező agresszív ill. előítéletes magatartás felismertetése, és csökkentése.

A program/projekt célcsoportja: általános- és középiskolás korú gyermekek, fiatalok

A program/projekt bemutatása:

A foglalkozásokat **speciálisan felkészített kortársoktatók végzik**, dramatikus interaktív módszerek segítségével. Ez segíti a fiatalok érzelmi bevonódását, hatékonyan mozgósítja a személyiségüket. A foglalkozásokon a résztvevő fiatalok már meglévő ismereteire építve, gondolati és érzelmi hatást kiváltva formálják a attitűdjeiket. **Fejlesztik a fiatalok szociális kompetenciáit, együttműködő készségét, önismereti és kapcsolati kultúráját, életvezetési stratégiáit, empátiás készségét, javítják az érzelmek és indulatok szabályozási képességét, segítik a hatékonyabb problémakezelést.** A gyakorlatok a fiatalokban tudatosítják a média hatásait, megismertetik velük a stressz-kezelés módszereit, megtanítják őket az erőszakmentes kommunikációra.

A program/projekt megvalósításának szakmai, pénzügyi feltételei:

2 fő csoportvezető, egy fűtött, világított terem, a résztvevők számának megfelelő számú széssel.

A program/projekt neve:

HOLDSUGÁR PROGRAM - a Magyarországi Éjféli Sportbajnokság Egyesület (MÉSE) által működtetésében (www.holdsugar.hu)

A program/projekt céljai:

Fiatalok hétfégi, éjjeli, utcai csellengésének, ill. az alkohol-, a kábítószerfüggőség, és egyéb kockázatos magatartásformák kialakulásának megelőzése.

A program/projekt célcsoportja: 12-25 év közötti fiatalok

A program/projekt bemutatása:

Helyi klubok formájában **fiatalok számára kínál** pingpongozási v. más sportlehetőséget, **családpótló, párkereső kisközösségeket a hétfégi esti, éjszakai órákban, a kábítószerrel és az alkohollal való ismerkedés helyett.** Annak érdekében, hogy a gyerekeket becsábítsák, a sportversenyek végén, ha tehetik, díjakat is osztanak. A klubok bizonyos szociális igényt is kielégítenek, hiszen minden klubban meleg van, és az éhes fiatalok forró teát és zsíros kenyeret is kapnak. Az éjszakai pingpong a legkülönbözőbb munkatársak segítségével valósul meg: családsegítők, orvosok, sportemberek, vagy önkormányzatok szervezésében. A helyszínek és a tevékenységek is az adott közösség, település, önkormányzat lehetőségeinek megfelelően változatosak: művelődési ház, iskolai tornaterem, aula, pingpong, csocsó, darts, biliárd, kosárlabda, teremfutball, stb.

A program/projekt megvalósításának szakmai, pénzügyi feltételei:

Minimum 2 fő vezető a fiatalok felügyeletére és a klub működésének adminisztratív szervezésére. Egy világítással ellátott, fűtött terem, amelyben elhelyezhető legalább egy pingpong-, csocsó- vagy biliárdasztal, esetleg kosárlabda-, vagy teremfutball pálya, stb. Lehetőség szerint zsíros kenyér és tea a fiatalok számára.

A program/projekt neve:

„EGÉSZSÉGES ÉLET” az Egészségesebb Iskolákért Hálózat Magyarországi Egyesülete (www.suliegylet.hu) által kidolgozott általános iskolai program

A program/projekt célja: Iskolás korú fiatalok komplex egészségnevelése.

A program/projekt célcsoportja: általános iskolás, 6 -14 év közötti fiatalok

A program/projekt bemutatása:

A **tantárgy** évi 34-37 órában, heti rendszerességgel oktatható, biztosítva ezzel a folyamatos és állandó hatások meglétét, az elsajátított ismeretek, készségek, jártasságok gyakorlásának lehetőségét. A tananyag spirális építkezése és az általa ajánlott illetve megkívánt tanítási technikák vonzóvá, érdekessé és élvezetessé teszik a tárggyal való ismerkedés folyamatát. A 8 évre szóló tananyag évenként ismétlődő témakörei a következők: A biztonság megőrzése; Táplálkozás; Mozgás és személyes higiéné; Veszélyes anyagok; Növekedés, változás és az emberi szexualitás; Családi élet és kapcsolatok; Környezet. A tananyag oktatását tanári kézikönyvek segítik. A kézikönyvek elméleti, módszertani és értelmező fejezetekkel, valamint kidolgozott óravázlatokkal támogatják a pedagógusok munkáját. Az alkalmazott tanulói eszközök a gyerekek aktivitását, továbbá a szülők illetőleg a tágabb társas környezet bevonódását, támogató részvételét igénylik. A tantárgy oktatásához akkreditált tanártovábbképzés társul.

A program/projekt megvalósításának szakmai, pénzügyi feltételei:

A tananyag oktatását leginkább az akkreditált képzésen való részvételt követően tanácsos elkezdni. A képzés ára: 42.000 Ft. A tanári kézikönyv ára, amely 4 évfolyam anyagát (1-4; 5-8) tartalmazza 15.750 Ft (2009-es árak). A tananyagot az általános iskola első osztályától kezdve lehet tanítani, az egyes témák egymásra épülnek.

ÓVSZER-AUTOMATA PROGRAM – az Országos Egészségfejlesztési Intézet (www.oefi.hu) által kidolgozott középiskolai program

A program/projekt célja:

A nem kívánt terhességek megelőzése, a szexuális úton terjedő betegségek számának csökkentése a fiatalok körében.

A program/projekt célcsoportja: (középiskolás) 14-18 év közötti fiatalok

A program/projekt bemutatása:

A programhoz olyan négy osztályos középiskolák csatlakozhatnak, ahol a szexuális felvilágosítás, a családi életre nevelés oktatása bizonyíthatóan folyamatos. A fiatalok elméleti képzése, mint alap, elengedhetetlen követelménye az automaták kihelyezésének. A pedagógusok munkájukhoz szakmai irányelveket kapnak az Intézet munkatársaitól. A mellékhelyiségekbe kerülő automaták segítségével az intim vásárlási lehetőség biztosított.

A program/projekt megvalósításának szakmai, pénzügyi feltételei:

Az oktatási intézmény részéről befektetést az óvszer-automata beszerzése és első feltöltése igényel (a gép mechanikus, áramot nem igényel; az első töltést követően önfenntartóvá tehető).

A program/projekt neve:

„A MAGÁNÉLET ÉS AZ EGÉSZSÉG KULTÚRÁJA” oktatócsomag 11-17 éves korosztálynak

A program/projekt célja:

A tanárok és a diákok közti párbeszéd elősegítése a párválasztás, a szexualitás és a családi életre nevelés témakörökben.

A program/projekt célcsoportja: 11-17 év közötti fiatalok

A program/projekt bemutatása:

Az **oktatócsomag** tanári kézikönyvből, diákoknak szóló munkafüzetből és multimédiás CD-ből áll. Az oktatócsomag a szerelem, a család, a szexualitás, a fogamzásgátlás, az abortusz, a nemi betegségek, a HIV/AIDS, az agresszió, a zaklatás és az erőszak témaköreivel foglalkozik. Az oktatócsomag, mint tankönyv beépíthető a tanmenetbe. Az oktatásának feltétele a pedagógusi végzettség. Igény szerint a Szex Edukációs Alapítvány 40 órás akkreditált képzés keretén belül segíti a pedagógusok elméleti és gyakorlati munkáját. A másolható CD nemcsak egyéni tanulásra, hanem csoportos felhasználásra is alkalmas.

A program/projekt megvalósításának szakmai, pénzügyi feltételei:

Az oktatási intézmény kedvező – tankönyvpiaci – áron tudja beszerezni úgy a kézikönyvet, mint a munkafüzetet. A CD ára kb. 1.500 Ft (2009 - ben), szabadon másolható. Az akkreditált pedagógusképzés ára a résztvevők számától függ (a képzés során a tanári kézikönyvet valamennyi résztvevő megkapja).

A program/projekt neve:

„**BESZÉLJÜNK ERRŐL...**” a Szexuális Nevelés és Kultúra Elősegítéséért Alapítvány programja (www.felvilagositas.hu)

A program/projekt célja:

Iskolai keretek között olyan ismeretek átadása, mely elősegíti a fiatalok egészséges pszichoszexuális fejlődését.

A program/projekt célcsoportja: 12 éves kortól általános és középiskolás fiatalok

A program/projekt bemutatása:

A program alapját a „**Beszéljünk erről...**” c. könyv adja, amelyhez egy 133 perces oktatófilm tartozik. A témák: a párkapcsolat, a higiénia, a nemi szervek működése, a szexuális aktus, a betegségek, a fogamzásgátlás. Az oktatófilmben 7 tanóra anyaga található, melyet a Debreceni Egyetem Szülészeti Klinikájának oktatói adnak elő közérthető formában. Ezen túl, pedagógus által irányított tanórai feldolgozás javasolt, de nagymértékben támogatják a szülők bevonását is. A program megvalósításában aktív részvételt vállalhatnak a védőnők is. Az Alapítvány munkatársai segítenek a pedagógusok felkészítésében illetve beszélgetéseket szerveznek a diákok számára. A beszélgetésekben fiatalok – orvostanhallgatók – is vállalnak részvételt.

A program/projekt megvalósításának szakmai, pénzügyi feltételei:

A programhoz az internetről ingyen letölthető a tanári kézikönyv. A nyomtatott formában hozzáférhető könyv ára 400 Ft, de az iskolák osztályonként egy-egy tanári példányt térítésmentesen kaphatnak. A tananyaghoz tartozó dupla CD-t 2000 Ft-ért lehet beszerezni. (2009-es árak).

A program/projekt neve: **AZ ISKOLA RENDŐRE**

A program/projekt célja:

Közúti közlekedési balesetek és bűncselekmények megelőzése gyermekek körében. (www.baleset-megelozes.eu)

A program/projekt célcsoportja: általános iskolák diákjai

A program/projekt bemutatása:

„Az iskola rendőre” olyan hivatásos szolgálatot ellátó egyenruhás rendőr, akinek valamilyen kötődése van az iskolához (pl. gyermeke ott tanul, vagy a közelben lakik). A rendőrök önkéntes alapon jelentkezhetnek a részvételre, vagy jelentkező hiányában a helyi rendőrkapitányság jelöl ki egy kollégát. Az iskola rendőre munkakörén belül, illetve szabadidejében végzi tevékenységét. A környék közbiztonsági, közlekedési és bűnügyi helyzetének ismeretében felhívja a tantestület, a szülők és a gyermekek figyelmét a veszélyekre. Részt vesz a rendőrség általános iskolásokat érintő kampányaiban, az iskolák környéki forgalom irányításában, valamint a szabálytalankodók kiszűrésében. Kapcsolatot tart a tantestülettel, koordinálja a baleset-megelőzési bizottságokat és a bűnmegelőzéssel foglalkozó szakembereket. Jelen van minden jelentősebb iskolai rendezvényen (tanévnnyitó, tanévváró, szülői értekezlet, fogadóóra), és részt vesz az iskolán kívüli szabadidős és egyéb programokban.

A program/projekt megvalósításának szakmai, pénzügyi feltételei:

A részt vevő iskolák pedagógusainak rugalmas és nyitott hozzáállása feltétlenül szükséges (egyéb szakmai vagy pénzügyi feltétel nincs).

Köszönöm a
figyelmet, jó
munkát!

